

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Dato: 19. maj 2014
Dok.: 1128778

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen tirsdag den 27. maj 2014 af
samrådsspørgsmål AT, AU, AV og AW
fra Folketingets Retsudvalg

Samrådsspørgsmål AT:

"Hvad er ministerens holdning til, at en udvisningsdømt afsoner sammenligner forholdene i en af Kriminalforsorgens institutioner med et 5-stjernet hotel og decideret opfordrer andre udlændinge til at komme til Danmark og begå kriminalitet, jf. indslaget i TV2 nyhedernes udsendelse den 13. marts 2014 kl. 19:00 og TV2's program Station 2 bragt den 13. marts 2014."

Samrådsspørgsmål AU:

"Hvordan forholder ministeren sig i forlængelse heraf til oplysningerne om, at udenlandske afsonere i en række af Kriminalforsorgens institutioner sender penge hjem hver måned, og at lønnen i danske fængsler svarer til en gennemsnitlig løn i f.eks. Rumænien?"

Samrådsspørgsmål AV:

"Vil ministeren tage initiativer for at ændre forholdene for udvisningsdømte afsonere i Kriminalforsorgens institutioner, herunder i forhold til lønudbetaling og resocialisering?"

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

'Samrådsspørgsmål AW:

"Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at en højere andel af udenlandske afsonere bliver sendt til afsoning i hjemlandet?"

1. Tak for ordet. Jeg vil besvare de fire spørgsmål samlet. Spørgsmålene vedrører alle samme tema, nemlig udenlandske kriminelle i danske fængsler. Det er jo et spørgsmål, som vi alle er optaget af.

[Udtalelserne i pressen]

Lad mig starte med – som svar på spørgsmål AT – at slå fast, at det slet ikke er i orden, at kriminelle udlændinge begår indbrud i danske hjem eller andre former for kriminalitet. Jeg kan også godt forstå forargelsen over, at en udenlandsk indsat i et dansk fængsel sammenligner forholdene i fængslet med et 5-stjernet hotel.

Det er ganske enkelt utrolig provokerende, at den pågældende ligefrem opfordrer andre rumænere til at tage til Danmark og begå kriminalitet.

Vi kan ikke vide, om den pågældendes udtalelser til pressen om forholdene i fængslet er repræsentative for udenlandske indsatte som sådan, men det har jeg svært ved at forestille mig.

Noget andet er, at nogle udenlandske indsatte måske kommer fra så elendige forhold i deres hjemland, at de kan opleve, at dét, at man i et dansk fængsel f.eks. får mad hver dag og en seng at sove i, er en forbedring af deres levevilkår.

Men hvis jeg må perspektivere det lidt, er det min opfattelse, at en almindelig dansker, der besøger et lukket dansk fængsel, gennemgående vil være stærkt berørt ved oplevelsen af, hvilke konsekvenser det rent faktisk har i hverdagen for en person at være frihedsberøvet. Det var jeg i hvert fald selv, da jeg i sidste måned besøgte Statsfængslet i Østjylland.

Vi skal også huske på, at når en domstol idømmer en fængselsstraf – ja, så er det straffende element selve det forhold, at den dømte bliver indespærret og får frataget sin frihed.

[Forskelsbehandling af udenlandske indsatte]

2. Som svar på spørgsmål AU og AV om afsoningsforholdene for og udbetalingen af vederlag til udvisningsdømte udlændinge samt muligheden overførsel af vederlag, vil jeg gerne sige, at det ikke er en farbar vej at begynde at behandle udenlandske indsatte dårligere end danske indsatte.

Vi skal for eksempel ikke indrette mere spartanske fængsler til udlændinge, hvor forholdene svarer til fængslerne i deres hjemlande, hvis det er sådan noget, spørgeren har i tankerne.

Reglerne om vederlag gælder også for alle indsatte uanset nationalitet. Og det har jeg heller ikke planer om at ændre på.

3. Vi skal heller ikke begynde at ændre på den generelle standard i kriminalforsorgens institutioner, således at alle får ringere afsoningsvilkår. Det er heller ikke en farbar vej. Det tror jeg, at de fleste kan blive enige om.

[Udrejseafdelingerne]

4. Noget andet er, at udlændinge, som er udvisningsdømt, skal forlade Danmark og derfor ikke har nogen fremtid her i landet.

Udlændinge, som efter endt afsoning skal udvises, placeres som udgangspunkt i en udrejseafdeling. Der er etableret udrejseafdelinger i tre af vores lukkede fængsler. De tre udrejseafdelinger har plads til i alt 71 indsatte. De øvrige

udvisningsdømte placeres hovedsagelig i lukkede fængsler og arresthuse.

De særlige udrejseafdelinger skal hjælpe den udvisningsdømte med at forberede sig på en kommende tilværelse i hjemlandet og vil samtidig gøre det klart for den pågældende, at fremtiden er i hjemlandet og ikke i Danmark.

Udrejseafdelingerne skal også medvirke til at sikre en effektiv hjemsendelse i umiddelbar forlængelse af endt afsoning.

Der er herudover den fordel ved afdelingerne, at samarbejdet med politiet bliver lettere i takt med, at personalet på afdelingerne oparbejder rutine i forhold til de særlige opgaver, der er forbundet med hjemsendelser.

[Vederlag for beskæftigelse]

5. Særligt for så vidt angår spørgsmålet om størrelsen af vederlaget til indsatte for varetagelse af beskæftigelse under afsoningen vil jeg gerne først minde om, at et fængselsophold bl.a. skal hjælpe de indsatte på vej til en kriminalitetsfri tilværelse, så vi ikke får nye ofre for kriminalitet.

Blandt andet derfor har de indsatte ret og pligt til at være beskæftigede med arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet 37 timer om ugen. Beskæftigelsen kan bestå i egentligt produktionsarbejde, vedligeholdelsesopgaver, undervisning, behandling eller lignende.

Jeg vil også gerne understrege, at de indsatte ikke får egentlig løn i den betydning, som man forstår det i samfundet i øvrigt, men at de får et mindre vederlag. Vederlaget består af et grundbeløb på ca. 10

kr. i timen. Derudover har man efter nogle ugers beskæftigelse mulighed for at opnå nogle tillæg på ca. 6 kr. i timen og lidt ekstra, hvis man arbejder på en helligdag.

Dette betyder, at en indsat, som får tillæggene, vil have et vederlag på ca. 575 kr. om ugen.

Vederlaget for beskæftigelse af de indsatte i øvrigt er fastsat således, at en indsat, der beskæftiges, vil have nogenlunde samme beløb til rådighed som en kontanthjælpsmodtager, når der tages højde for, at den indsatte ikke har udgifter til kost og logi.

En indsat, der ikke får udleveret mad af fængslet, vil også få udbetalt et kostbeløb på ca. 66 kr. om dagen til at købe mad for. Derudover får nogle indsatte et beløb på ca. 7 kr. pr. dag, som skal bruges til at købe artikler til personlige hygiejne, vaskepulver mv. Nogle steder sørger institutionen dog for dette.

Det er min opfattelse, at der er tale om et relativt beskedent vederlag, som dog samtidig giver den indsatte et incitament til at tage beskæftigelse og dermed vænne sig til et liv med arbejde frem for kriminalitet. Det tror jeg, at vi skal holde fast i.

Der er derfor ikke min hensigt at nedsætte vederlagets størrelse, selvom dette måtte svare til en gennemsnitlig løn i Rumænien.

[Om hjemsendelse af penge]

6. Reglerne om hjemsendelse af vederlag indebærer, at indsatte i lukkede fængsler, hvor udvisningsdømte som alt overvejende hovedregel placeres, ikke må sende penge ud af institutionen, medmindre der er tale om udsendelse af beskæftigelsesvederlag til nærstående, og ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn i det enkelte

tilfælde ikke taler imod. Institutionen kan dog give tilladelse til udsendelse af andre penge end beskæftigelsesvederlag, hvis ganske særlige omstændigheder taler for det.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har i anledning af samrådet spurgt de lukkede fængsler om, i hvilket omfang de udenlandske indsatte sender penge hjem. Af institutionernes svar ser det ud til, at det kun er en lille andel af de udenlandske indsatte i de lukkede fængsler, som sender penge ud, og at de, der sender penge ud, i gennemsnit sender mindre end 10.000 kr. ud pr. år – dvs. svarende til ca. 830 kr. pr. måned.

Også på dette område vil jeg gerne understrege, at vi ikke ønsker at lave særregler for udenlandske indsatte og f.eks. afskære en udenlandsk indsat fra at sende penge hjem til familien.

[Task Force Hjemsendelse]

7. Jeg vil afslutningsvis besvare spørgsmål AW om overførsel af udenlandske afsonere.

Jeg vil gerne slå fast, at jeg er enig med spørgeren i, at det er vigtigt, at der er fokus på overførsel af udenlandske afsonere til afsoning i hjemlandet.

Derfor prioriterer Justitsministeriet allerede i dag indsatsen med at overføre kriminelle udlændinge til afsoning i hjemlandet højt.

Indsatsen er koncentreret i Justitsministeriets Task Force Hjemsendelse, som blev nedsat i forbindelse med indgåelsen af flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi i 2013-2016.

[Indsatsen giver resultater]

8. Der er fastsat klare og ambitiøse mål for myndighedernes behandling af sager om overførsel af strafafsonere, og vi har netop skærpet målene for, hvor hurtigt sagerne skal behandles. Samtidig arbejder Task Force Hjemsendelse på konkret at styrke samarbejdet på området med lande som f.eks. Rumænien, Serbien og Litauen.

Arbejdet i Task Force Hjemsendelse har da også båret frugt. Der blev således sidste år overført 34 udlændinge til afsoning i hjemlandet. Til sammenligning blev der i 2012 overført 16 og i 2011 kun 2.

9. Der er måske nogen, der tænker, at 34 ikke lyder af meget, når man samtidig hører, at omkring en fjerdedel af de i alt ca. 4000 indsatte i de danske fængsler og arresthuse er udlændinge.

Imidlertid er antallet af kriminelle udlændinge, der kan overføres til afsoning i hjemlandet, betydeligt mindre, end tallene umiddelbart kunne tyde på.

Og jeg vil gerne benytte lejligheden i dag til i helt generelle og runde tal at forklare, hvordan tallene hænger sammen.

Der sider således i runde tal 1000-1100 udlændinge i danske fængsler og arresthuse. Det tal har vist været nogenlunde konstant i de seneste år.

Lidt over halvdelen er varetægtsfængslede og kan derfor i sagens natur ikke overføres til afsoning i hjemlandet, da de endnu ikke er idømt.

Af restgruppen på ca. 400-500 udlændinge, som er idømt fængselsstraf her i landet, vil rundt regnet omkring halvdelen *ikke*

være udvisningsdømte. Denne gruppe udlændinge vil som altovervejende hovedregel ikke kunne overføres til strafafsoning i hjemlandet.

Blandt de rundt regnet 200-250 udvisningsdømte udlændinge, der afsoner straf her i landet, skønnes omkring 100 udlændinge at være idømt en fængselsstraf af så kort varighed, at det ikke vil være muligt at overføre dem til afsoning i hjemlandet. Derudover vil en del komme fra lande, hvor forholdene er af en sådan karakter, at der ikke kan ske overførsel til hjemlandet.

Antallet af sager om overførsel til afsoning i hjemlandet, som således løbende er under behandling i Task Force Hjemsendelse, er derfor rundt regnet omkring 60-80 sager.

Der er her tale om sager, hvor task forcen har anmodet afsonerens hjemland om at overtage afsoningen af den pågældende, og som således afhængigt af den enkelte sags udvikling kan ende med, at den pågældende overføres til afsoning i hjemlandet, hvis hjemlandet accepterer at overtage afsoningen.

[Nye initiativer]

10. Vi skal naturligvis hele tiden være opmærksomme på, om vi kan styrke indsatsen. Det handler som nævnt bl.a. om at styrke samarbejdet med modtagerlandene. Jeg har selv haft drøftelser med min rumænske kollega, og jeg agter også at benytte det kommende rådsmøde til at drøfte spørgsmålet bilateralt med relevante ministre.

Derudover arbejder vi også på yderligere at effektivisere sagsbehandlingen her i landet. Senest er der således blevet sat skærpede og mere konkrete mål for sagsbehandlingstiden for

Direktoratet for Kriminalforsorgen og for Task Force Hjemsendelse
i Justitsministeriet.

[Afslutning]

11. Afslutningsvist vil jeg gerne gentage, at jeg føler mig mindst ligeså provokeret som spørgeren, når jeg hører udtalelser som dem den rumænske indsatte har fremsat. Men som jeg allerede har nævnt, så tvivler jeg på, at der er mange, der deler hans holdninger.

Men det er ikke vejen frem at forskelsbehandle udenlandske og danske indsatte – hverken i forhold til hvilke forhold de afsoner under i fængslerne eller i forhold til udbetaling og opsparing af vederlag.

Og jeg kan nu heller ikke helt genkende det billede, som bliver tegnet i pressen af hvor mange penge, de indsatte sender hjem til deres familier.

Tak.